

Opravična št.:

Up-308/00

ECLI:

ECLI:SI:USRS:2000:Up.308.00

Akt:

Ustavna pritožba A. A. in zavoda B. & B. production STUDIO MI B. zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. III Cpg 33/2000 z dne 31. 5. 2000 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. St 40/2000 z dne 31. 3. 2000

Izrek:

Ustavna pritožba A. A. in zavoda B. & B. production STUDIO MI B. zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. III Cpg 33/2000 z dne 31. 5. 2000 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. St 40/2000 z dne 31. 3. 2000 se ne sprejme.

Evidenčni stavek:

Pravno stališče sodišča iz izpodbijanega sklepa, da v primeru odpovedi akta o ustanovitvi zavoda s strani enega od ustanoviteljev sodišče ne more začeti likvidacijskega postopka nad zavodom le na podlagi predloga tega ustanovitelja in samega zavoda, ampak bi bilo v tem primeru, ko med obema

ustanoviteljema zavoda ni soglasja o prenehanju, treba najprej s tožbo v pravdi izposlovati ustrezno sodno odločbo o prenehanju zavoda in šele na podlagi takšne sodbe predlagati začetek likvidacijskega postopka nad zavodom, ne pomeni kršitve pravice do svobodnega združevanja (drugi odstavek 42. člena Ustave), pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja (23. člen Ustave) in tudi ne kršitve pravice do uživanja lastnine (67. člen Ustave).

Čeprav negativni vidik svobode združevanja v slovenski Ustavi ni izrecno določen, izhaja iz samega bistva te pravice in je njen nujen sestavni del. Interpretacija sodišča, po kateri je v obravnavanem primeru treba najprej izposlovati ustrezno sodno odločbo o prenehanju zavoda in šele na njeni podlagi predlagati likvidacijo, ni v nasprotju z ustavno zagotovljeno svobodo združevanja iz drugega odstavka 42. člena Ustave, saj pritožnika ne onemogoča in ga ne omejuje v tem, da bi dosegel prenehanje združbe, v katero je svobodno vstopil.

Kot ustanovitelj zavoda, ki je v zavod vložil določen premoženjski vložek, je pritožnik pridobil le pravico do likvidacijskega deleža v primeru prenehanja zavoda in le slednje je - kot njegova premoženjska pravica - varovano s 33. členom v zvezi s 67. členom Ustave.

Izvedba določenega sodnega postopka sama po sebi še ni kršitev ustavne pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja, ampak do kršitve te pravice lahko pride šele v posameznem primeru sodnega postopka, če se ta zavleče preko razumnega roka.

Sodišče je svojo odločitev oprlo na ustrezne določbe zakonov ter svojo odločitev obrazložilo z argumenti, ki jih v pravni znanosti uveljavljene metode razlage zakonov tudi dopuščajo, zato je ni mogoč šteti za arbitrarno.

Geslo:

Prenehanje zavoda.

Likvidacija zavoda.

Sodna likvidacija.

Analogna uporaba zakona.

Svoboda združevanja.

Negativni vidik svobode združevanja.

Pravica do zasebne lastnine in dedovanja.

Pravica do sodnega varstva.

Enako varstvo pravic.

Pravna podlaga:

Ustava, 22., 23., 33., 42., 67. čl.

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD), 455. čl.

Zakon o zavodih (ZZ), 9., 26., 54. čl.

Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (ZPPSL), 1., 97., 182. čl.

Zakon o Ustavnem sodišču (ZUstS), 50., 1. al. 2. odst. 55. čl.

Opomba:

V obrazložitvi svoje odločitve se Ustavno sodišče sklicuje na svojo zadevo št. U-I-290/96 z dne 11. 6. 1998, Uradni list RS, št. 49/98 - OdlUS VII,124.

Polno besedilo:

Up-308/00

19. 12. 2000

S K L E P

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus ustavne pritožbe A. A. iz Ž. in zavoda B. & B. production STUDIO MI B., p.o., Z., ki ju zastopa C. C., odvetnik v V. na seji senata dne 19. decembra 2000

s k l e n i l o:

Ustavna pritožba A. A. in zavoda B. & B. production STUDIO MI B. zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. III Cpg 33/2000 z dne 31. 5. 2000 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. St

40/2000 z dne 31. 3. 2000 se ne sprejme.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Ustavno pritožbo vlagata A. A. in zasebni zavod B. & B. production STUDIO MI B. (v nadaljevanju: STUDIO MI B.).

Izpodbijata sklep pritožbenega sodišča, s katerim je bil potrjen sklep sodišča prve stopnje, da se zavrne predlog za začetek likvidacijskega postopka nad zasebnim zavodom STUDIO MI B., ki sta ga vložila A. A. in STUDIO MI B. Pritožnika zatrjujeta, da so bile z izpodbijanim aktom kršene določbe 42., 23. in 67. člena Ustave oziroma da so bile kršene pravica do združevanja, pravica do sodnega varstva brez nepotrebne odlašanja in pravica do uživanja lastnine, iz navedb v ustavni pritožbi pa izhaja tudi smiselno zatrjevanje kršitve 22. člena Ustave o enakem varstvu pravic.

2. Pritožnika navajata, da sta A. A. in Č. Č. leta 1992 ustanovila zasebni zavod STUDIO MI B. z namenom zagotavljanja pogojev za kulturnoumetniško in drugo avtorsko delo. Zaradi številnih kršitev akta o ustanovitvi zavoda s strani Č. Č. pa je pritožnik A. A. akt o ustanovitvi odpovedal in s tem povzročil prenehanje zavoda. Zato je bil pri sodišču predlagan začetek likvidacijskega postopka. Sodišče je ta predlog zavrnilo z obrazložitvijo, da bi bilo treba najprej pridobiti pravnomočno sodbo o prenehanju zavoda in šele na podlagi takšne sodbe bi lahko sodišče izvedlo likvidacijo zavoda.

3. Pritožnika zatrjujeta, da izpodbijani sklep krši pravico do svobodnega združevanja, katere sestavni del je tudi pravica do svobodnega prenehanja združenja. Navajata, da je z likvidacijo zavoda pritožnik A. A. želel doseči povrnitev premoženja, ki ga je kot ustanovitelj vložil v zavod; zato po mnenju pritožnikov izpodbijani sklep pomeni grob poseg v lastnino A. A., saj se mu s tem, ko se onemogoča likvidacija zavoda, onemogoča tudi vračilo njegovega precejšnjega premoženjskega vložka v zavod, torej pridobitev in uživanje njegove lastnine. Pritožnika nadalje zatrjujeta, da sodišče s tem, ko za začetek likvidacije zahteva predhodno pridobitev pravnomočne sodne odločbe o prenehanju zavoda, pritožnikoma krši pravico do sodnega varstva brez nepotrebne odlašanja, saj bi tak sodni postopek lahko trajal tudi dve do tri leta.

4. Pritožnika menita, da že iz namena določbe 54. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91 in nasl. - v nadaljevanju:

ZZ), ki ureja prenehanje zavoda, izhaja, da se likvidacija izvede tudi v tistih primerih prenehanja zavoda na podlagi šeste alineje prvega odstavka tega člena, kjer je potrebna, čeprav tega zakon ne določa izrecno. Po mnenju pritožnikov bi sodišče pri odločanju v konkretnem primeru moralo upoštevati namen zakonske določbe o prenehanju zavoda in ustavne določbe o svobodi združevanja; namesto tega pa je sodišče - po mnenju pritožnikov povsem neustrezno - analogno uporabilo določila Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 30/93 in nasl. - v nadaljevanju: ZGD), ki se nanašajo na prenehanje družbe z omejeno odgovornostjo. Po mnenju pritožnikov gre za dve povsem različni zadevi: namen gospodarske družbe je pridobivanje dobička, zato že golo lastništvo poslovnega deleža nudi lastniku povračilo za njegov vložek, medtem ko golo ustanoviteljstvo v zavodu za A. A. nima nobenega pomena, ampak lahko ustanovitelj zavoda svoj cilj doseže šele z delovanjem preko zavoda; ker naj bi mu slednje drugi ustanovitelj onemogočil, naj bi bila zanj rešitev šele odpoved akta o ustanovitvi in čimprejšnja likvidacija zavoda. Po mnenju pritožnikov bi sodišče za postopek likvidacije moralo smiselno uporabiti določbe Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Uradni list RS, št. 67/93 in nasl. - v nadaljevanju: ZPPSL), ki urejajo stečaj, po katerih stečajno sodišče

ugotavlja obstoj stečajnega razloga in ni potrebna predhodna sodna odločba o tem. Pritožnika poudarjata, da gre za zadeve, ki jih je treba reševati še posebej hitro, zato poseben postopek o ugotavljanju predhodnega vprašanja ni primeren, saj pomeni "nepotrebno odlašanje s sodno odločitvijo o likvidaciji zavoda". Po mnenju pritožnikov takšna postopkovna rešitev odstopa od podobnih primerov (npr. stečajni postopek).

Dodatno se pritožnika sklicujeta še na četrty odstavek 97. člena ZPPSL in menita, da bi sodišče moralo izdati sklep o začetku likvidacijskega postopka brez naroka, saj je predlog vložil tudi sam zavod STUDIO MI B.

5. Pritožnika predlagata, naj Ustavno sodišče navedene kršitve ustavnih pravic odpravi, tako da razveljavi izpodbijana sklepa in zadevo vrne sodišču v ponovno odločanje.

B.

6. Iz navedb in zatrjevanj pritožnikov izhaja predvsem njuno nestrinjanje s pravnim stališčem sodišča, po katerem v primeru odpovedi akta o ustanovitvi zavoda s strani enega od ustanoviteljev sodišče ne more začeti likvidacijskega postopka nad zavodom le na podlagi predloga tega ustanovitelja in samega zavoda, ampak bi bilo v tem primeru, ko med obema

ustanoviteljema zavoda ni soglasja o prenehanju, treba najprej s tožbo v pravdi izposlovati ustrezno sodno odločbo o prenehanju zavoda in šele na podlagi takšne sodbe predlagati začetek likvidacijskega postopka nad zavodom.

7. Z nasprotovanjem takšnemu pravnemu stališču sodišča pritožnika zatrjujeta napačno uporabo prava, ki naj bi povzročila tudi kršitev pritožnikovih ustavnih pravic. Ustavno sodišče ni instanca rednemu sodstvu in ne presoja samih po sebi nepravilnosti pri uporabi materialnega in procesnega prava ter pri ugotovitvi dejanskega stanja. V skladu s 50. členom Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju:

ZUstS) Ustavno sodišče izpodbijani akt preizkusi le glede vprašanja, ali so bile z njim kršene človekove pravice ali temeljne svoboščine. Ustavno sodišče se pri tem omeji na presojo, ali sporna odločitev temelji na kakšnem, z vidika varstva človekovih pravic nesprejemljivem pravnem stališču, ali če je tako očitno napačna ter brez razumne pravne obrazložitve, da jo je mogoče oceniti za arbitrarno oziroma samovoljno. Zato Ustavno sodišče tudi v okviru zatrjevanih kršitev človekovih pravic iz 23., 42. in 67. člena Ustave izpodbijanega akta ne preizkusi v smislu instančne presoje, pač pa bi sklep sodišča, s katerim je bil zavržen predlog pritožnikov za začetek likvidacijskega postopka, lahko Ustavno sodišče razveljavilo le v primeru, če bi ugotovilo, da je sodišče zakon uporabilo tako, da mu je dalo vsebino, ki je v nasprotju z Ustavo.

8. Po oceni Ustavnega sodišča pravna stališča iz izpodbijanega sklepa, s katerimi se ne strinjata pritožnika, niso takšna, da bi bila v nasprotju s pravicami iz 42., 23. in 67. člena Ustave, prav tako pa odločitve sodišča tudi ni mogoče šteti za arbitrarno.

9. V čem naj bi z izpodbijanim sklepom bili kršeni pravici iz 42. člena in iz 67. člena Ustave zavodu kot pritožniku iz ustavne pritožbe ni razvidno, saj se navedbe v zvezi z omenjenima ustavnima pravicama nanašajo le na kršitev teh dveh pravic A. A. Zato se je Ustavno sodišče pri presoji omejilo na vprašanje, ali sta bili z izpodbijano odločitvijo sodišča kršeni omenjeni ustavni pravici pritožniku A. A. Navedbe v zvezi s kršitvijo pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja se nanašajo na oba pritožnika, zato je Ustavno sodišče to presojo opravilo z vidika obeh pritožnikov.

10. Drugi odstavek 42. člena Ustave določa, da ima vsakdo pravico, da se svobodno združuje z drugimi. Ustavno sodišče je že poudarilo: "Bistveni element združevanja je voljni: oseba se želi povezovati z drugimi. Zagotovilo, da se lahko združuje svobodno, zato pomeni, da ima možnost sama izbrati, ali se bo povezala v neko združenje ali ne in kako dolgo bo ostala njegova članica. Poleg pravice, da se poveže z drugimi (t.i. pozitivna svoboda združevanja), ima vsakdo tudi pravico, da se ne poveže z drugimi (t.i. negativna svoboda združevanja). Ta povezava med pozitivnim in negativnim vidikom združevanja je izrecno navedena v 20. členu Splošne deklaracije Združenih narodov o človekovih pravicah, priznavajo pa jo tudi tiste ustavne ureditve, kjer v ustavnem aktu negativni vidik ni izrecno določen..." (odločba Ustavnega sodišča št. U-I-290/96 z dne 11. 6. 1998, Uradni list RS, št. 49/98, OdlUS VII, 124). Čeprav negativni vidik svobode združevanja v slovenski Ustavi ni izrecno določen, izhaja iz samega bistva te pravice in je njen nujen sestavni del. Z Ustavo zagotovljena svoboda združevanja obsega zelo širok spekter najrazličnejših združevanj oziroma združenj, ki naj omogočajo uveljavljanje najrazličnejših interesov posameznikov, ki se združujejo; namen združevanja je lahko različen, prav tako pa so lahko različne tudi oblike združevanja. Zavod je ena izmed organiziranih oblik združevanja, ki ji zakon omogoča pridobiti tudi samostojno pravno subjektiviteto, zaradi pomembnosti te oblike in pravne varnosti pa jo zakon tudi posebej ureja - ureja ustanovitev, notranji ustroj in delovanje, pa tudi prenehanje zavoda kot pravnoorganizacijske oblike. Vendar se s tem ne posega v ustavno zagotovljeno svobodo združevanja; vsakemu posamezniku je prepuščena svobodna odločitev, ali bo ustanovil zavod z drugimi ali ne; če se za to odloči, pa mora spoštovati predpisani pravni režim, tako glede ustanovitve in delovanja kot tudi glede prenehanja zavoda. Z odločitvijo v izpodbijanem sklepu, da zgolj na podlagi predloga enega ustanovitelja in samega zavoda ne bo začelo likvidacijskega postopka nad zavodom, sodišče ni v ničemer omejevalo pritožnika A. A. pri njegovem svobodnem odločanju o tem, ali se bo združeval z drugimi v okviru pravnoorganizacijske oblike zavoda ali ne in ali bo prenehal, prekinil to združevanje ali ne. Izpodbijana odločitev sodišča namreč ne omejuje pritožnika A. A. v tem, da doseže prenehanje zavoda, če to želi. Predmet izpodbijane odločitve sploh ni vprašanje odpovedi akta o ustanovitvi in vprašanje prenehanja zavoda - o tem sodišče z izpodbijanem sklepom ni odločalo; odločalo je le o tem, ali se v obravnavanem primeru izvede sodna likvidacija nad zavodom ali ne, ali so za sodno likvidacijo izpolnjeni pogoji ali ne. Likvidacija je poseben postopek, ki sledi prenehanju pravne osebe v širšem smislu (torej v smislu nastopa pravnega dejstva, ki povzroči prenehanje pravne osebe); likvidacija se lahko izvede na različne načine, kot prostovoljna likvidacija ali kot prisilna, tj. sodna likvidacija, v določenih primerih pa lahko pride do prenehanja pravne osebe z izbrisom tudi brez izvedbe posebnega likvidacijskega postopka. Sodna likvidacija je predvidena le v določenih primerih prenehanja pravne osebe. Sodišče je v izpodbijanem sklepu odločalo le o tem, ali je v obravnavanem primeru predvidena izvedba sodne likvidacije ali ne. S tem, ko je pritožniku zavrnilo predlog za začetek sodne likvidacije, mu ni onemogočilo prenehanja zavoda, vključno z izvedbo likvidacije, ampak je le odločilo, da je to treba doseči na drug način. Zakon lahko določa pogoje in postopek za ustanavljanje različnih pravnoorganizacijskih oblik ter za njihovo delovanje in tudi njihovo prenehanje (upoštevajoč pri tem specifične značilnosti posamezne pravnoorganizacijske oblike), seveda na način, ki je v skladu z Ustavo. Interpretacija sodišča, po kateri je v obravnavanem primeru treba najprej izposlovati ustrezno sodno odločbo o prenehanju zavoda in šele na njeni podlagi predlagati likvidacijo, ni v nasprotju z ustavno zagotovljeno svobodo združevanja iz drugega odstavka 42. člena Ustave. Pritožnika namreč ne onemogoča in ga ne omejuje v tem, da bi dosegel prenehanje združbe, v katero je svobodno vstopil; le način, kako bo to dosegel, je po interpretaciji iz izpodbijanega sklepa sodišča drugačen od tistega, za katerega pritožnik meni, da izhaja iz veljavne ureditve, vendar je to že vprašanje pravilne uporabe prava, za presojo katerega Ustavno sodišče ni pristojno, saj ni instanca rednemu sodstvu.

11. Pritožnik nima prav, ko v zvezi s premoženjem, ki ga je vložil v zavod, zatrjuje poseg v njegovo lastnino in kršitev njegove pravice do uživanja lastnine. Pritožnik je namreč s svojim premoženjem svobodno razpolagal, ko ga je vložil v ustanovitev zavoda STUDIO MI Int., s tem pa je to premoženje

postalo last zavoda. Zavod je samostojna pravna oseba in lastnik tega premoženja, s katerim lahko samostojno razpolaga. Pritožnik ni več lastnik tega premoženja. Kot ustanovitelj zavoda, ki je v zavod vložil določen premoženjski vložek, je pritožnik pridobil le pravico do likvidacijskega deleža v primeru prenehanja zavoda in le slednje je - kot njegova premoženjska pravica - varovano s 33. členom v zvezi s 67. členom Ustave. Iz enakih razlogov, kot je navedeno v prejšnji točki obrazložitve, pa izpodbijana odločitev sodišča ne pomeni kršitve pritožnikove pravice do uživanja lastnine v smislu posega v njegovo pravico do ustreznega likvidacijskega deleža ob prenehanju zavoda, saj pravica pritožnika do likvidacijskega deleža sploh ni predmet izpodbijanega sklepa. Predmet izpodbijanega sklepa je le vprašanje, ali so izpolnjene predpisane predpostavke za izvedbo sodne likvidacije ali ne. Kot izhaja iz prejšnje točke obrazložitve, bo pritožnik lahko po ustreznem postopku dosegel likvidacijo zavoda, s tem pa tudi izplačilo njegovega likvidacijskega deleža, ki mu ob prenehanju zavoda, po poplačilu vseh obveznosti zavoda, pripada kot ustanovitelju. Zato izpodbijani sklep v ničimer ne zanika in ne posega v lastninsko pravico pritožnika.

12. Pritožnika zatrjujeta tudi kršitev pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja. V skladu z določbo prvega odstavka 23. člena Ustave ima vsakdo pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebnega odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče. Zahteva, ki izhaja iz izpodbijanega pravnega stališča sodišča, da je treba v obravnavanem primeru predhodno pridobiti ustrezno sodno odločbo o prenehanju zavoda, na podlagi katere bo sodišče lahko začelo in izvedlo likvidacijski postopek, ne more že sama po sebi in v vsakem primeru pomeniti kršitve pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja, kot zatrjujeta pritožnika. Izvedba določenega sodnega postopka sama po sebi namreč ni kršitev te ustavne pravice, ampak do kršitve pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja lahko pride šele v posameznem primeru sodnega postopka, če se ta zavleče prek razumnega roka. Če bo v konkretnem postopku prišlo do kršitve zatrjevane pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja, bo pritožnik lahko takrat uveljavljal ustrezno pravno varstvo zoper takšno kršitev, ustavno pritožbo iz tega razloga pa bo lahko vložil šele potem, ko bo izčrpal vsa redna in izredna pravna sredstva oziroma vse predhodno pravno varstvo.

Vnaprej pa predvidenega sodnega postopka ni mogoče kar pavšalno označiti za takšnega, da krši pravico do sojenja brez nepotrebnega odlašanja.

13. Končno je Ustavno sodišče moralo izpodbijani sklep presoјati tudi z vidika smiselnega zatrjevanja kršitve 22. člena Ustave o enakem varstvu pravic. Pritožnika oporekata pravilnost odločitve sodišča, ob tem pa še odstopanje od podobnih primerov. Za kršitev 22. člena Ustave, ki vključuje tudi prepoved sodniške samovolje oziroma arbitrarnosti, bi šlo v primeru, če bi bil izpodbijani sklep očitno napačen ter brez razumne pravne obrazložitve. Vendar izpodbijanemu sklepu takšnih

pomanjkljivosti gotovo ni mogoče očitati. Višje sodišče je svojo odločitev oprlo na ustrezne določbe zakonov ter svojo odločitev obrazložilo z argumenti, ki jih v pravni znanosti uveljavljene metode razlage zakonov tudi dopuščajo. Višje sodišče je prišlo do enakega zaključka kot sodišče prve stopnje, namreč, da je predpostavka za predlog za začetek likvidacijskega postopka v obravnavanem primeru lahko le sodna odločba o prenehanju zavoda; odločitev pa je utemeljilo z drugimi argumenti. Pri tem je utemeljeno graјalo interpretacijo sodišča prve stopnje, po kateri naj bi akt o ustanovitvi skladno z njegovim 24. členom lahko odpovedala (in s tem dosegla prenehanje zavoda) le oba ustanovitelja soglasno. Pri reševanju vprašanja, kako obravnavati in postopati v primeru, ko eden od ustanoviteljev odpove akt, je pritožbeno sodišče - ob ugotovitvi, da ZZ iz leta 1991 nima natančnejših določb o likvidaciji - po obsežni analizi zaključilo, da je to pravno praznino utemeljeno zapolnjevati z analogno uporabo določb ZGD o družbi z omejeno odgovornostjo in predvsem določbo drugega odstavka 455. člena ZGD1, saj so te določbe za analogno uporabo v predmetni zadevi najbolj primerne. Takšna

odločitev po presoji Ustavnega sodišča nikakor ni arbitrarna. Strinjati se je sicer z očitkom pritožnikov, da drugostopno sodišče napačno trdi, da bi za izvedbo likvidacije moral zakon izrecno določati, da likvidacijo izvede sodišče; zadostuje namreč, da zakon določa prenehanje z likvidacijo in da bodisi določa, da jo izvede sodišče, ali ne določa, kdo jo izvede (tretji odstavek 1. člena ZPPSL). V vsakem primeru pa je predpostavka za izvedbo sodne likvidacije izrecna določitev z zakonom, da pravna oseba preneha z likvidacijo. V 54. členu ZZ je predpisano prenehanje zavoda z likvidacijo le za primere iz prvih treh alinej prvega odstavka tega člena, medtem ko za šesto alineo prvega odstavka tega člena, ki določa, da zavod preneha tudi v drugih primerih, določenih z zakonom ali aktom o ustanovitvi (za tak primer pa v obravnavani zadevi gre), ZZ ne določa prenehanja z likvidacijo. Kako rešiti primer prenehanja zavoda na podlagi odpovedi enega od ustanoviteljev, pa v ZZ ni natančneje urejeno, prav tako tudi akt o ustanovitvi nima natančnih določb o tem. V 26. členu akta o ustanovitvi zavoda je najti zgolj zametek ureditve prostovoljne likvidacije zavoda. Ob tem je treba opozoriti še na določbo 9. člena ZZ, da se v primeru več ustanoviteljev njihove medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti uredijo s pogodbo - razmerja med njimi so torej primerljiva razmerjem med družbeniki na podlagi družbene pogodbe. Odločitev sodišča, da pri takšni pomanjkljivi pravni ureditvi zavodov (še posebej, če gre za zavod z več ustanovitelji) poseže po analogni uporabi določb ZGD o družbi z omejeno odgovornostjo, je smiselna. Poleg zgoraj omenjenega takšno odločitev še dodatno utemeljujejo naslednje določbe akta o ustanovitvi zavoda in določbe statuta zavoda: ustanovitelja sta ob ustanovitvi zavoda zagotovila tudi osnovni kapital; v njem sta določila delež vsakega od ustanoviteljev; presežek prihodkov nad odhodki zavoda pripada ustanoviteljema v sorazmerju z vloženimi sredstvi; o uporabi presežka prihodkov nad odhodki, tj. dobička odločata ustanovitelja soglasno; ustanovitelja ne odgovarjata za obveznosti zavoda. Zato ni utemeljen očitek pritožnikov, da analogna uporaba določb ZGD o družbi z omejeno odgovornostjo ni primerna, češ da gre za dve popolnoma različni zadevi. Obravnavani primer je namreč še najbližje in po svojem bistvu primerljiv s situacijo, ki jo ureja določba drugega odstavka 455. člena ZGD za družbo z omejeno odgovornostjo.

14. Ustavno relevanten bi lahko bil očitek pritožnikov, da naj bi sodišče v njihovem primeru odločilo drugače kot v podobnih primerih. Vendar pritožnika tega ne obrazložita obširneje, prav tako pa tudi ne izkažeta, da obstojijo primeri, kjer bi v enaki oziroma primerljivi situaciji sodišče odločilo drugače.

Pritožnikovo sklicevanje na stečajni postopek kot podoben primer ni upoštevno, saj je med likvidacijskim in stečajnim postopkom bistvena razlika. Tudi zato ZPPSL določa le smiselno uporabo določb, ki urejajo stečajni postopek, pri čemer pa niti smiselna uporaba določb o stečaju ne pride v upoštevanje v izrecno določenih primerih (drugi odstavek 182. člena ZPPSL) in v primerih, ki jih zakon sam za likvidacijo posebej, drugače ureja (določba tretjega odstavka 1. člena ZPPSL ter določbe 176. člena ZPPSL in nasl.) - med slednjimi pa je tudi vprašanje, kdaj se izvede sodna likvidacija in kdo lahko predlaga začetek likvidacijskega postopka. Glede teh vprašanj torej ne pride v upoštevanje smiselna uporaba določb ZPPSL, ki urejajo stečajni postopek. Zato tudi ni utemeljen očitek pritožnikov, da bi sodišče v obravnavanem primeru moralo smiselno uporabiti določbo četrtega odstavka 97. člena ZPPSL. Glede na navedeno Ustavno sodišče ocenjuje, da izpodbijanemu sklepu ni mogoče očitati arbitrnosti.

15. Ker z izpodbijanim sklepom očitno niso bile kršene človekove pravice ali temeljne svoboščine, ki jih zatrjujeta pritožnika, Ustavno sodišče ustavne pritožbe ni sprejelo.

C.

16. Senat Ustavnega sodišča je sprejel ta sklep na podlagi prve alineje drugega odstavka 55. člena ZUstS v sestavi: predsednik senata dr. Lojze Ude in člana Franc Testen in dr. Dragica Wedam- Lukić.

Opomba:

1Drugi odstavek 455. člena ZGD določa: "Vsak družbenik, katerega poslovni delež znaša najmanj eno desetino osnovnega kapitala, lahko s tožbo zahteva, da sodišče odloči o prenehanju družbe, če meni, da ni mogoče v zadostni meri doseči ciljev družbe ali da obstajajo kakšni drugi utemeljeni razlogi za prenehanje družbe." Predsednik senata:

dr. Lojze Ude

Vrsta zadeve:

ustavna pritožba

Vrsta akta:

posamični akt

Vlagatelj:

Datum vloge:

28. 8. 2000

Datum odločitve:

19. 12. 2000

Vrsta odločitve:

sklep

Vrsta rešitve:

nesprejem ustavne pritožbe

Objava:

Dokument:

US20575